

Verbetering bodem en waterkwaliteit

In het noordwesten van de Noordoostpolder

Twintig akkerbouwers en bollentelers rondom Espel hebben maatregelen genomen om de bodemkwaliteit van de percelen te verbeteren en emissie van gewasbeschermingsmiddelen vanaf perceel en erf te verminderen. Waar de 'Gebiedsgerichte pilot Onderduikerstocht' in 2017 begon met focus op bodemkwaliteit en erfemissie, gaat het project 'Verbeteren bodem- en waterkwaliteit in de Noordoostpolder' verder met een integrale aanpak van bodemkwaliteit, erfemissie en geïntegreerde gewasbescherming. Binnen het nieuwe project is nog ruimte voor tien nieuwe deelnemers.

Meedoen?

Wilt u uw bodem ook beter leren kennen en op maat advies krijgen over maatregelen om de bodemstructuur en -vruchtbaarheid te verbeteren? Wilt u uw erf klaar maken voor de toekomst? En heeft u percelen rondom Espel en Creil? Geeft u zich dan op als deelnemer door een mail te sturen naar projecten@flevolandsagrarischcollectief.nl of ygooijer@clm.nl. Deelname is gratis. U kunt kiezen aan welke van de onderstaande onderdelen u mee wil doen. Bij voorkeur is dat aan 2 of 3 onderdelen, maar 1 onderdeel mag ook.

Geef je op voor dit project en:

- leer je eigen bodem kennen en beoordelen
- ga aan de slag met erfemissie
- discussieer met collega's over nog duurzamer werken
- krijg advies van experts

Ervaringen van twee deelnemers

Over erfemissies:

'Je denkt goed bezig te zijn, maar uit metingen van het waterschap blijken nog normoverschrijdingen voor te komen in het gebied. Vanuit het project zijn watermonsters genomen van het erf en de drains. Daardoor weten we waar vervuilingen in ons bedrijf nog vandaan kunnen komen en kunnen we maatregelen nemen.'

Over het graven van een profielkuil:

'Op een stuk weide voor mijn huis is al 17 jaar niets gedaan en ook die bodem was verdicht. Dat is een nieuw inzicht, in ieder geval voor de grond hier. Deze bodem heeft misschien toch wat bewerking nodig. De ploeg aan de kant gooien is hier misschien wel helemaal geen optie.'

Het project bestaat uit drie onderdelen:

Geïntegreerde gewasbescherming aan de basis

In één van de onderdelen gaan ondernemers samen kijken of ze nog meer stappen kunnen zetten in geïntegreerde gewasbescherming. Hoe doet iedereen het nu? In de praktijk kan er veel verschil zijn in welke middelen gebruikt worden, welke emissie reducerende technieken worden toegepast en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Waar zijn verbeterstappen mogelijk en wat kunnen we van elkaar leren? De deelnemers leren van elkaar door

spruitschema's met elkaar te vergelijken en door het uitwisselen van kennis en ervaring. Enkele deelnemers worden individueel begeleid door een adviseur van Delphy om nog een stapje verder te gaan in het verduurzamen van de teelt.

1

Leer je bodem kennen

Een betere bodemkwaliteit begint bij het leren kennen van de eigen bodem. De nadruk in dit onderdeel ligt op de bodemconditie. De bodemconditie wordt beoordeeld door het graven van profielkuilen en het bespreken hiervan met een groepje ondernemers onder leiding van een bodemexpert. Deelnemers leren hun bodem zelf te beoordelen aan de hand van het praktische

veldboekje 'Bodemconditiescore Flevoland'. Experts geven deelnemers individueel advies over hoe zij de bodemstructuur en vruchtbaarheid kunnen verbeteren en welke maatregelen ze kunnen nemen om emissie vanaf het perceel daarbij te verminderen.

2

Aanpak erfemissie

In dit projectonderdeel worden deelnemers geholpen om erfemissie van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. Dit begint bij inzicht te geven waar mogelijk emissies op kunnen treden door een keukentafelgesprek over de erfemissiescan en watermonsters uit erfputten te nemen. Deelnemers krijgen praktische adviezen op maat en gaan kijken bij collega's die erfemissie tot een minimum hebben

beperkt. Het is daarbij lang niet altijd zo dat ondernemers investeringen moeten doen om erfemissie te verminderen. Op sommige erven vindt geen emissie plaats. Andere ondernemers kunnen door enkele aanpassingen in gedrag emissie van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het erf verminderen. Anderen gaan met maatregelen, zoals de aanleg van een wasplaats met zuiveringssysteem, aan de slag.

3

Het project 'Verbeteren bodem- en waterkwaliteit in de Noordoostpolder' wordt mede mogelijk gemaakt door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland, Provincie Flevoland en Waterschap Zuiderzeeland. Het project is onderdeel van het Actieplan Bodem & Water Flevoland en wordt uitgevoerd door CLM Onderzoek en Advies, Delphy, KAVB, Flevolands Agrarisch Collectief en Coen ter Berg Advies.